

Wytyczne Narodowej Agencji w zakresie stosownej
polityki kursowej w ramach realizacji projektów
mobilnościowych Erasmus+ (akcja KA1) oraz
Europejskiego Korpusu Solidarności
obowiązuje dla konkursu 2024

Spis treści

1. Wstęp.....	2
2. Wyodrębnienie kosztów projektu w ewidencji księgowej beneficjenta.....	2
3. Kurs do przeliczenia kosztu dokumentu wystawionego w walucie obcej na PLN w celu zaewidencjonowania go w systemie księgowym instytucji.....	2
4. Kurs stosowany do rozliczeń z uczestnikiem mobilności	2
A. Wypłata w ramach kategorii budżetowych wg stawek jednostkowych	3
a. Wskazany w umowie z NA rachunek bankowy beneficjenta prowadzony jest w walucie EUR3	
b. Wskazany w umowie rachunek bankowy beneficjenta jest prowadzony w walucie PLN.....	4
B. Obliczanie kwoty należnej dla kosztów kategorii kosztów rzeczywistych poniesionych przez uczestnika, do refundacji przez beneficjenta.....	5
5. Wytyczne dot. kursu stosownego do sprawozdawczości – rozliczenie dotacji z Narodową Agencją – dla konkursu 2024.....	6

1. Wstęp

Poniższe wytyczne zostały przygotowane przez polską Narodową Agencję dla beneficjentów, którzy otrzymują od niej dofinansowanie w ramach programu Erasmus+ (akcja KA1) oraz Europejskiego Korpusu Solidarności. Wytyczne te będą stanowiły podstawę weryfikacji i kontroli kosztów dla polskiej Narodowej Agencji. W sytuacji, gdy beneficjent stosuje zasady inne niż poniższe, mogą one zostać uznane przez polską Narodową Agencję za prawidłowe, gdy uzyska ona pewność, iż zasady te są zgodne z przepisami prawa krajowego, ani że nie miały na celu uzyskania przez beneficjanta korzyści finansowych.

2. Wyodrębnienie kosztów projektu w ewidencji księgowej beneficjenta

Zgodnie z zasadami programu Erasmus+ oraz Europejskiego Korpusu Solidarności każdy projekt musi posiadać wyodrębnioną ewidencję księgową jego kosztów i przychodów. Narodowa Agencja (NA) wymaga wyodrębnienia ewidencji księgowej w podziale na poszczególne kategorie budżetowe. W szczególności dotyczy to kosztów rzeczywistych oraz „kieszonkowego” (jeśli dotyczy). Polityka rachunkowości powinna zawierać informację o przyjętym sposobie księgowania przychodów i kosztów projektu.

Dokumentacja do rozliczenia kosztów rzeczywistych powinna pozwolić na:

- przypisanie kosztu do kategorii budżetowej;
- weryfikację kursu zastosowanego do przeliczenia kosztu dokumentu wystawionego w walucie obcej na PLN;
- potwierdzenie zaewidencjonowania dokumentu w ewidencji księgowej.

3. Kurs do przeliczenia kosztu dokumentu wystawionego w walucie obcej na PLN w celu zaewidencjonowania go w systemie księgowym instytucji

Ewidencja kosztów poniesionych w walucie obcej, powinna być dokonana zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości z późniejszymi zmianami.

Realizacja projektów Erasmus+ oraz Europejskiego Korpusu Solidarności nie narzuca odrębnych przepisów ujmowania operacji gospodarczych wyrażonych w walutach obcych.

Beneficjenci powinni stosować politykę rachunkowości zgodną z powyższym, dla każdej kategorii budżetowej – naliczanej wg stawek jednostkowych oraz kosztów rzeczywistych.

4. Kurs stosowany do rozliczeń z uczestnikiem mobilności

Poniższe wytyczne dotyczą przypadków, gdy beneficjent dokonuje płatności na rzecz uczestników.

NA zaleca minimalizowanie wypłat gotówkowych uczestnikom, na rzecz realizacji przelewów bankowych dla uczestników, rodziców uczestników lub ich opiekunów prawnych. Ewentualne wypłaty gotówkowe powinny być potwierdzone odpowiednią dokumentacją księgową oraz zaewidencjonowane w księgach rachunkowych.

! Uwaga:

Zgodnie z umową finansową beneficjent przekazuje wsparcie uczestnikom w formie:

- finansowej - beneficjent musi przekazać uczestnikowi środki na podróż, wsparcie indywidualne, wsparcie językowe, wsparcie na pokrycie opłat za udział w kursach i kosztów wizyt przygotowawczych w całości dla uczestników działań projektu, przy zastosowaniu stawek wkładów jednostkowych. Oznacza to, iż kwota przekazana uczestnikowi odpowiada łącznej sumie wysokości stawek;
- zapewnienia uczestnikom niezbędnych usług i towarów – jako wsparcie w ramach kategorii podróż, wsparcie indywidualne, wsparcie językowe, wsparcie na pokrycie opłat za udział w kursach i kosztów wizyt przygotowawczych. W takim przypadku beneficjent musi dopilnować, aby te towary i usługi spełniały niezbędne normy jakości i bezpieczeństwa.

Beneficjent może połączyć oba warianty, pod warunkiem, że zapewniają one sprawiedliwe i równe traktowanie wszystkich uczestników. W takim przypadku warunki mające zastosowanie do każdej formy należy zastosować do kategorii budżetu, w odniesieniu do których odpowiednia forma ma zastosowanie.

W przypadku projektów w ramach programu Europejski Korpus Solidarności beneficjent musi przekazać wsparcie finansowe na kategorii budżetu „Kieszonkowe” w całości młodemu uczestnikowi, stosując stawki wkładu jednostkowego.

W ramach kategorii budżetowych naliczanych wg stawek wkładów jednostkowych, umowa z beneficjentem nie dopuszcza sytuacji tzw. zwrotu kosztów rzeczywistych, poniesionych przez samych uczestników.

Refundacja kosztów ma zastosowanie jedynie w przypadku kategorii kosztów rzeczywistych.

Przy wypłacie środków na rzecz uczestnika należy zastosować wytyczne opisane w punktach A i B.

A. Wypłata w ramach kategorii budżetowych wg stawek jednostkowych

- a. Wskazany w umowie z NA rachunek bankowy beneficjenta prowadzony jest w walucie EUR

I przypadek: uczestnik posiada rachunek bankowy w EUR lub wypłata gotówki następuje w EUR.

Beneficjent przekazuje uczestnikowi **należną kwotę w EUR**¹. W tym przypadku nie dochodzi do przewalutowania. Beneficjent ewidencjonuje przelew/wypłatę w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości.

¹ Należna kwota – w przypadku kategorii budżetowych tj. kieszonkowe, podróż, wsparcie indywidualne, wsparcie językowe, wsparcie na pokrycie opłat za udział w kursach i kosztów wizyt przygotowawczych to kwota wynikająca z zastosowania stawek wkładów jednostkowych i jest zawsze wyrażona w EUR.

II przypadek: uczestnik posiada rachunek bankowy w EUR, natomiast otrzymuje środki od beneficjenta z rachunku bankowego prowadzonego w PLN, innego niż ten wskazany w umowie z NA.

W uzasadnionych przypadkach, gdy beneficjent przelewa środki z rachunku bankowego w EUR na swój rachunek bankowy w PLN (rachunek dodatkowy/pomocniczy beneficjenta), a następnie z tego rachunku w PLN dokonuje przelewu na rachunek bankowy uczestnika w EUR, beneficjent musi zadbać o to, aby na rachunek bankowy uczestnika wpłynęła **należna kwota w EUR²**. Następuje tutaj dwukrotne przewalutowanie z EUR na PLN oraz z PLN na EUR. Wszelkie różnice wynikające z przewalutowań leżą po stronie beneficjenta, uczestnik nie może ponosić strat z tytułu wielokrotnych przewalutowań. Ewidencja w księgach rachunkowych następuje wg przepisów ustawy o rachunkowości.

III przypadek: uczestnik posiada rachunek bankowy w PLN, beneficjent przekazuje środki w formie przelewu

Z rachunku bankowego beneficjenta powinna zostać przelana kwota równa **kwocie należnej uczestnikowi w EUR³**. Przewalutowanie może zostać dokonane na poziomie banku beneficjenta lub uczestnika (do ustalenia pomiędzy beneficjentem a uczestnikiem). Beneficjent ewidencjonuje przelew w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości.

IV przypadek: beneficjent wypłaca uczestnikowi gotówkę w walucie PLN

W przypadku wypłaty gotówkowej, z rachunku bankowego EUR beneficjenta należy przelać środki w wysokości równej **kwocie należnej uczestnikowi w EUR⁴**. Przewalutowanie następuje na poziomie banku beneficjenta wg kursu kupna EUR. Instytucja wypłaca uczestnikowi kwotę wg zastosowanego przez bank kursu kupna EUR. Beneficjent ewidencjonuje wypłatę w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości.

Beneficjent może dokonać wymiany waluty w kantorze, tylko w sytuacji, gdy kurs kupna EUR w kantorze jest korzystniejszy dla uczestnika niż kurs kupna EUR banku. Beneficjent musi posiadać dokumentację potwierdzającą zastosowany kurs wymiany do przeliczenia kwoty należnej uczestnikowi.

b. Wskazany w umowie rachunek bankowy beneficjenta jest prowadzony w walucie PLN

I przypadek: uczestnika posiada rachunek bankowy w walucie PLN

Beneficjent dokonuje przelewu kwoty w PLN obliczonej na podstawie **kwoty należnej w EUR⁵** oraz kursu zgodnego z własną polityką rachunkowości, nie niższym jednak niż kurs otrzymania środków z NA⁶. W sytuacji, gdy beneficjent otrzymuje więcej niż jedną transzę zaliczkową, kurs przelewu na rzecz uczestnika powinien być nie niższy niż kurs ostatniej płatności zaliczkowej z NA. Instytucja powinna być w stanie udokumentować poprawność zastosowanego kursu wymiany.

Przykład:

I transza zaliczkowa otrzymana przez beneficjenta została przewalutowana wg kursu 1 EUR = 4,3500 PLN - 20 czerwca 2024 r., II transza zaliczkowa otrzymana przez beneficjenta zostanie przewalutowana

² Patrz przypis nr 1

³ Patrz przypis nr 1

⁴ Patrz przypis nr 1

⁵ Patrz przypis nr 1

⁶ Kurs zastosowany przez bank NA lub bank beneficjenta, przy przelewie płatności zaliczkowych na rachunek bankowy beneficjenta wskazany w umowie z NA – zgodnie z zadeklarowaną informacją w ankiecie beneficjenta

wg kursu 1 EUR = 4,4400 PLN – 1 marca 2025 r. Wszystkie wypłaty na rzecz uczestników do 28 lutego 2025 r. należy realizować po kursie nie niższym niż 4,3500 PLN, natomiast od 1 marca 2025 r. po kursie nie niższym niż 4,4400 PLN.

Beneficjent ewidencjonuje wypłatę w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości.

II przypadek: uczestnik posiada rachunek bankowy w walucie EUR

Beneficjent dokonuje wymiany waluty PLN na EUR wg kursu sprzedaży banku lub kantoru. Uczestnik otrzymuje kwotę w EUR równą **kwocie należnej w EUR**⁷. Beneficjent ewidencjonuje wypłatę w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami ustawy o rachunkowości.

! Uwaga:

W przypadkach nieobjętych powyższymi wytycznymi 3a i 3b, wypłata na rzecz uczestnika powinna następować wg kursu:

1. konkurs 2021-2022 – średni kurs NBP z dnia poprzedzającego wypłatę na rzecz uczestnika lub InforEuro z miesiąca podpisania umowy pomiędzy beneficjentem a NA;
2. od konkursu 2023 – średni kurs NBP z dnia poprzedzającego wypłatę na rzecz uczestnika.

B. Obliczanie kwoty należnej dla kosztów kategorii kosztów rzeczywistych⁸ poniesionych przez uczestnika, do refundacji przez beneficjenta

W przypadku dokumentu kosztowego w EUR uczestnik otrzymuje kwotę zwrot środków w kwocie z dokumentu w EUR lub jej równowartość.

W przypadku dokumentu kosztowego w PLN uczestnik otrzymuje zwrot:

- w PLN w kwocie z dokumentu źródłowego
- w EUR po kursie wymiany stosowanym przez bank beneficjenta lub kursie zaliczki.

W przypadku dokumentu kosztowego w walucie innej niż PLN i EUR należy stosować wytyczne opisane we własnej polityce rachunkowości (uczestnik otrzymuje zwrot środków w wysokości wynikającej z ewidencji księgowej kosztów projektu).

Co do zasady uczestnik nie powinien ponosić kosztów ujemnych różnic kursowych lub kosztów „podwójnego przewalutowania”.

Jednocześnie koszty projektu ewidencjonowane są zgodnie z własną polityką rachunkowości, zgodną z ustawą o rachunkowości.

⁷ Patrz przypis nr 1

⁸ Tj. koszty nadzwyczajne, wsparcie włączenia dla uczestnika wynikające z dokumentacji księgowej;

Przykład:

W dniu 20 czerwca 2024 r. uczestnik zakupił wizę (w ramach kategorii Kosztów nadzwyczajnych) w kwocie 1500 TRY i przedstawia ją do refundacji beneficjentowi. Zgodnie z własną polityką rachunkowości beneficjent do przeliczenia kosztów w innej walucie niż PLN i EUR stosuje kurs średni NBP z przede dnia wystawienia dokumentu. W związku z powyższym beneficjent przelicza kwotę 1500 TRY wg kursu 1 TRY = 0,1241 PLN (kurs średni NBP z 19 czerwca 2024 r.) czyli koszt wizy w PLN wynosi 186,15 PLN. Kwotę 186,15 PLN beneficjent wypłaca na rzecz uczestnika, jednocześnie kwotę tę ewidencjonuje w księgach rachunkowych.

5. Wytyczne dot. kursu stosownego do sprawozdawczości – rozliczenie dotacji z Narodową Agencją

- 1) Sposób przeliczenia kosztów na EUR w celach sprawozdawczych do Narodowej Agencji, określony w umowie finansowej **dotyczy** kosztów poniesionych w ramach kategorii budżetowych opartych na rozliczeniu kosztów rzeczywistych tj. Wsparcie włączenia dla uczestników oraz Koszty nadzwyczajne.
- 2) Zgodnie z umową finansową obowiązuje podwójne przeliczenie przy użyciu średniej dziennych kursów wymiany z Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej seria C, obliczonej dla odpowiedniego okresu sprawozdawczego (link wskazany w umowie finansowej) [Euro foreign exchange reference rates \(europa.eu\)](https://www.europa.eu/euro/press_corner/content.do?category=exchange_rates) lub średniej miesięcznej kursów wymiany InforEuro, jeśli średnia dziennych kursów wymiany nie jest podana.
- 3) Pierwszy krok – ewidencja kosztu w księgach rachunkowych. Jeśli dokument jest w innej walucie, to przeliczenie na PLN powinno nastąpić wg kursu określonego w ustawie o rachunkowości.

Przykład:

Dokument kosztowy w wysokości 1 000,00 zł – zaewidencjonowany koszt to 1 000,00 zł.

Dokument kosztowy opiewający na kwotę 350,00 EUR z dnia 11 maja 2023 r. – zaewidencjonowany koszt to 1 592,08 zł. Zastosowano kurs średni NBP z dnia poprzedzającego tj. z 10 maja 2023 r. czyli 4,5488. $350 \text{ EUR} * 4,5488 = 1 592,08 \text{ zł}$.

- 4) Krok drugi – następuje po zakończeniu okresu sprawozdawczego okresowego (jeśli dotyczy) i po zakończeniu okresu sprawozdawczego końcowego – przeliczanie na EUR wartości zaewidencjonowanej w księgach.

Przykład:

Okres sprawozdawczy trwa od 1 października 2022 do 1 lipca 2023.

Średnia kursów za ten okres wynosi 4,6589

Polish zloty (PLN)

11 September 2023

EUR 1 = PLN 4.6438 +0.0225(+0.5%)

Change from 3 October 2022 to 30 June 2023

Min (23 June 2023)	Max (11 October 2022)	Average
4.4238	4.8690	4.6589

Select: EUR vs. PLN

Period: 01/10/2022

01/07/2023

Zoom:

1m

6m

1y

10y

all

Dokument kosztowy zaewidencjonowany w wysokości 1 000,00 zł – przeliczono na EUR wg powyższego kursu i wynosi on 214,64 EUR – kwota jaką należy wykazać w sprawozdaniu do NA jako koszt w ramach kategorii budżetowej koszty rzeczywiste

Dokument kosztowy zaewidencjonowany w wysokości 1 592,08 zł – przeliczono na EUR wg powyższego kursu i wynosi 341,73 EUR – kwota jaką należy wykazać w sprawozdaniu do NA jako koszt w ramach kategorii budżetowej koszty rzeczywiste.

Różnica w wysokości 8,27 EUR dla dokumentu kosztowego na 350 EUR, a rozliczonego w sprawozdaniu do NA w kwocie 341,73 EUR – różnica kursowa ujemna, która zgodnie z umową finansową jest kosztem niekwalifikowanym, czyli nie ma możliwości ujęcia jej w kosztach projektu.

W przypadku dodatniej różnicy kursowej – różnica na korzyść beneficjenta, beneficjent nie ma obowiązku zwracać jej do NA, należy przeznaczyć ją na koszty projektu.

! Uwaga:

Gdy beneficjenci są zobowiązani do złożenia sprawozdania okresowego i końcowego to dla tych samych wydatków będą oni zobowiązani zastosować dwie różne średnie kursów – na etapie sprawozdania okresowego za okres od początku realizacji projektu do dnia obejmującego sprawozdanie okresowe, na etapie sprawozdania końcowego, za okres od początku realizacji projektu do dnia zakończenia projektu.

Oznacza to, iż beneficjent dokonuje ponownego przeliczenia wydatków po zakończeniu projektu i to ta wartość jest ostateczną wartością w EUR, którą należy wykazać w sprawozdaniu do NA.